

den, om jeg saa maa sige, Rundhaandethed, hvormed Skolecaadet indstillter til Afgang eller bevilger Ansøgninger om Afsked; men da ingen Afsked meddeles uden ifølge Ministeriets Bestemmelse, saa kunde man jo forsaavidt nok sige, at ogsaa Pensionerne ere lovbestedte, idet det ikke staaer i Communiens Magt at tilstaae Pensioner; og selv om saa var, behøvede man vistnok dog ikke at frygte for nogen stor Rundhaandethed i den Henseende, da Communiene nok ville føle det Baand, som Pengespørgsmaalet lægger paa dem, medens de jo paa den anden Side ogsaa maae føle de Fordringer, som Skolevæsenets Krav gjøre til, at man ikke af Frygt for Pensionsbyrden lader forældede, svagelige og afskaffede Skolelærere blive siddende i Function. Om man imidlertid af disse Grunde vil lade denne Maximumsgrænse falde bort eller lade den blive staaende, anseer jeg ikke for væsentligt; men jeg troer, at det er consequent aldeles at lade den bortfalde, og jeg troer ikke, at man vil risikere Noget derved. Jeg troer imidlertid, at man herved skulde gaae et væsentligt Skridt videre, end der er skeet i Loven. Der var i Slutningen af Betænkningen fra det i forrige Samling nedsatte Udvalg udtalt et Duffe, som gif ud paa, at Skolefondens Udskrivningsvæsen maatte bringes i bedre Overeensstemmelse med Landcommunallovens Forskrifter om den communale Deconomi i Almindelighed. Jeg indseer ikke, at der er nogensomhelst Grund til at holde Skolefondens Udskrivningsvæsen paa det særegne Standpunkt, hvorpaa det her er stillet. Den særegne Skattebevillingsmyndighed, der her er indført, kunde maastee have nogen Anledning dengang, men jeg troer ikke, den var heldig, og nu forekommer det mig i ethvert Fald, at der ikke er nogensomhelst Anledning til at beholde den. Man har nu liggende for sig en bestemt Anvisning af, hvorledes man vil have, der skal forholdes; man behøver blot at hentye til Landcommunalloven. Naar man optager den Bestemmelse, at Pensionerne og Alderstillaegene udskrives af Statskassen og Communekassen i Fællesskab, og dernæst, at samtlige øvrige Udgifter, der udredes af Skolefonden, udskrives paa samme Maade med samme Begrændning og samme Control, som der ved Landcommunalloven er

forestrevet for den communale Deconomi i Almindelighed, saa forekommer det mig, at der vil være tilveiebragt fuldstændig Consequens. Man skal naturligvis ikke i Lovgivningen i den Grad jage efter Consequens, at man offerer Goder derfor; men naar Consequenserne tillige medføre Goder, mener jeg, at der skal jages efter dem, og dette vilde blive Tilfældet her, idet man vilde simplificere det hele Forhold. Ved Landcommunalloven er der, som jo det høie Thing meget vel erindrer, sat den Begrændsning, at Bidraget ikke uden højere Approbation maa overstige Gjennemsnittet af de 3 sidste Aars Udskrivning. Men der er endnu et Spørgsmaal tilbage, nemlig med Hensyn til Beregningen af Pensions- og Alderstillaegssummen. Det hedder nemlig i Lovforslaget: „Dog kun forsaavidt Rigtningen behøves til Dækning af de Skolefonden paahvilende Pensioner og Alderstillaeg, men ikke til dets øvrige Udgifter“; og Spørgsmaalet bliver da: hvorledes skal nu dette Beløb beregnes? Det dreier sig om meget betydelige Summer for Statskassen og Communen. Pensionerne og Alderstillaegene ere i enkelte Amter gaaede op til en ganske betydelig Sum, 10,000 Rd. eller højere. Naar man ved Skolefondsoverslaget hidtil har villet udfinde, hvormeget der skulde paalignes, har man jo først maattet fraregne de Indtægter, Skolefonden allerede har paa anden Maade, og da selvfølgelig først Beholdningen fra det forrige Aar, dernæst Skolefondens Andeel af de 50,000 Rd., som Statskassen nu allerede forud yder til Pensioner — „til Pensioner“, siger jeg, thi skjøndt det vel ikke udtrykkelig staaer i Loven af 8de Marts 1856, staaer det dog, at det skal beregnes efter Pensionsbyrden. Dernæst maatte endvidere fradrages det Bidrag fra Communen, som blev staaende, nemlig Bidraget til den tidligere Skolelærerhjelpekasse, som netop var en Pensionskasse; fremdeles Reuterne af Skolefondens Capitaler, som ere temmelig betydelige, og som ogsaa hidrøre fra Pensionskassen; det var Skolelærerhjelpekassernes Eiendom, som gif ind under Skolefonden, idet denne overtog Pensionsbyrden. Det var den Fremgangsmaade, der fulgte af sig selv, og hvad der derefter blev tilbage, blev saa Gjen-